

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 11,147 Pres.

Ioan

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Preaonoraților protopresbiteri și onoraților preoți din arhidieceza noastră transilvană: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Cu dureroasă surprindere a luat cunoștință și Prea Sfințitul nostru Sinod Episcopesc, din unele jurnale, despre propunerea făcută în conferința pastorală a protopresbiteratului Săliștei, de parohul nostru de acolo Ioan Popa, de a se ține iutrenia sara, deodată cu vecernia, sub cuvânt, ca preoții să nu se obosească cu săvârșirea iutreniei și liturgiei deodată și să nu le fie greu a și predică.

O propunere nefericită aceasta, pentru că stă în contradicție cu doctrina și praxa sfintei noastre biserici, ceace a recunoscut și majoritatea conferinței, când a respins-o; dar ea este și nebazată, pentru că deși iutrenia s'a ținut și totdeauna se ține dimineața, înainte de liturgie, totuși din cele mai depărtate timpuri până azi preoții au adevărată vocațiune preoțească au predicat și predică și de prezente, fără a se plânge de cine știe ce oboseală, pe când cei fără de vocațiune preoțească nici atunci nu vor predică când s'ar ține și iutrenia seara, deodată cu vecernia. De aceea Prea Sfințitul nostru Sinod Episcopesc reprobă și condamnă aceea propunere și totodată interzice tuturor preoților orice tendințe de schimbare și alterare a timpului sfintelor noastre așezăminte bisericești.

Fiindcă în jurul acelei propuneri s'a făcut multă vorbă și în jurnalistica noastră din arhidieceză, am aflat de bine a aduce și la cunoștința voastră, iubitorilor, spre orientare și conformare acea reprobare și condamnare a Prea Sfințitului Sinod, și în cele următoare a vă arăta, că strămutarea iutreniei e în contra așezămintelor canonice ale bisericii, iar de altă parte, că se poate predică și dacă iutrenia se săvârșește dimineața, precum s'a predicat și până acum din cele mai vechi timpuri.

Precumcă intenționată schimbare de timp a iutreniei este contrară sfintelor canoane, destulă dovadă e între altele și textul canonului 81 al sinodului VI ecumenic, care sună:

«Nimeni să nu îndrăznească a adăuga sau a scădea sau a schimbă ceva la dogmele bisericii sau în regulile stabilite în cultul religios de sfințele sinoade și de sfinții părinți ai bisericii ortodoxe, și ceice vor îndrăzni de vor fi din cler să se desbrace de vrednicia lor, iar de vor fi mireni să se afurisiască».

O altă dovadă mai sunt și canoanele 18 al sinodului din Laodicea

și 114 al celui din Cartagena, amintite și de fericitul metropolit Șaguna în Dreptul seu canonic § 40, și mai ales enunțarea făcută de acel fericit metropolit, în următoarele cuvinte: *«Serviciile bisericești, prescise și așezate în tipic, nu este iertat nimănui a le schimbă, sau a le schimbă și a introduce în locul lor alte nouă; nu este iertat a schimbă, sau a strămută timpul ținerii lor».*

Și este și logic a fi așa, căci atunci, când s'au întocmit serviciile divine, s'a fixat și timpul potrivit cu acelea, pentru că vecernia, iutrenia și sfânta liturgie constituiesc un întreg organic nedespărțit și au a se săvârși la timpul prescise, carele înfățișează în mod simbolic istoricul revelațiunii divine, și anume: Vecernia simbolizează răstimpul testamentului vechiu, *umbrălegii*, și indigitează umbra fericirii viitoare prin venirea Mântuitorului pe pământ și răscumpărarea neamului omenesc printr'ansul. Iutrenia înfățișează răsăritul soarelui dreptății prin venirea Domnului și Mântuitorului Iisus Cristos pe pământ. Iar sfânta liturgie înfățișează și simbolizează *plinirea legii*, realizarea faptică a mântuirii neamului omenesc din robia păcatului prin venirea Mântuitorului, prin moartea sa pe cruce, prin sfânta Sa înviere, prin întemeierea sfintei Sale biserici și prin sfintele taine.

Aceste sfinte slujbe constituind un întreg organic nedespărțit, prin cuprinsul lor este indigitat și timpul, când au să se săvârșească. Astfel timpul *dimineții*, prescise pentru săvârșirea iutreniei se indigitează în mai multe locuri în rugăciunile, pe cari le cește preotul în taină la începutul acestei sfinte slujbe. De asemenea se indigitează în mai multe locuri și în psalmii, cari se cetesc în acest timp, și anume, în cuvintele: *«în dimineții am cugetat spre Tine, că ai fost ajutorul meu»* — *«dimineța rugăciunea mea te va întâmpina»* — *«auzită fă mie dimineța mila ta»* și *«dimineța auzi glasul meu Domnul meu și Dumnezeuul meu»*. Timpul *dimineții* se mai înfățișează și în sfintele cântări ale iutreniei. În acestea se înfățișează credincioșilor în mod simbolic faptul evangelic, că foarte de dimineța mironosițele muieri mergând la mormântul Domnului au aflat piatra răsturnată de pe mormânt, iar ingerul Domnului le-a vestit vestea de bucurie, că a înviat Domnul, mergând spuneți apostolilor. Chiar pentru aceasta, și anume, spre a se da expresie acestui fapt evangelic, în care culminează o dogmă cardinală a bisericii, — dogma Învierii, — dispune cultul nostru public, că în partea primă a iutreniei să se cească evangeliile învierii, ca astfel credincioșii «văzând învierea lui Christos» să o preamărească și să se închine «învierii lui cei de a treia zi». În partea a doua a iutreniei biserica preamărește profețiile și minunile cuprinse în testamentul vechiu și astfel conduce pe credincioși a se aprofundă și însufleți de darul dumnezeesc, revărsat pe pământ prin ve-

nirea Mântuitorului și opul mântuirii săvârșit printr'ansul. În partea a treia, biserica dând mărire și mulțămă lui Dumnezeu pentru lumina ce ne-a răsărit, precum și faptului, că prin lumina credinții ne-a făcut fii ai luminii, înalță rugăciuni către cel de sus pentru a petrece timpul vieții fără de păcat, pentru a ne învrednici de mila și darul său, spre a putea ajunge fericirea cea vecinică.

În ceea ce privește în special slujba iutreniei mai sunt a se considera și alte momente decizătoare și anume: Cultul sfinților, cultul sfintelor icoane și credința bisericii noastre în sfânta tradițiune, ca izvor al religiei. Acestor trei momente aparținătoare dogmaticii bisericii ortodoxe li se dă o marcantă expresiune chiar în slujba iutreniei, în timpul *dimineții*, pentru că în acest timp sufletul omului e mai dispus a primi învățătura dumnezeiască, a medita asupra celor auzite și a-și putea înalță sufletul la Dumnezeu, baza psihică a simțului de pietate creștinească și a întregii vieți morale. Dar cu deosebire cele trei părți ale iutreniei înalță sufletul credincioșilor către cele trei virtuți creștinești: credință, dragoste și speranță, — și în același timp pregătește pe credincioși spre a-i putea aprofundă și însufleți de deplinătatea darului dumnezeesc, care ni se înfățișează în sfânta liturgie.

Fiind astfel întocmite sfintele slujbe, sensul și cuprinsul lor nici în privința timpului, nici în privința modului cum să se săvârșească, *nu admite nici un fel de schimbare*.

Din cele de până aici se vede clar, că neputându-se așeză la alt timp ținerea iutreniei, decât la timpul stabilit de praxa bisericii, cea mai mică schimbare ar fi o lovitură împotriva bisericii și o lovitură a simțului de pietate al poporului nostru, pentru că în ale religiei și ale bisericii, poporul nostru își are tradițiunile și datinile religioase, păstrate cu sfințenie din bătrâni. Urmează deci, că în privința timpului ținerii sfintelor slujbe nici un fel de schimbare în mod absolut nu este admisibilă.

Nu este admisibilă astfel de schimbare nici din punctul de vedere al vieții și al modului de viață al poporului nostru, deoarece fiind acest popor avizat a trăi mai ales din lucrarea pământului, — dacă s'ar îmbină iutrenia cu vecernia, care de regulă cade în zile de lucru și când credincioșii din cauza ocupațiilor lor nu pot participa la biserica: am lipsi poporul de o însemnată hrană spirituală, de o slujbă, la care el din bătrâni s'a deprins a ține cu toată sfințenia.

De aceea nu se poate admite schimbarea cerută, nici dacă vom ține cont și de faptul, că deși liturgia este centrul cultului divin, ea este una și aceeași, neschimbată, iar în multe locuri, unde s'au introdus coruri vocale, poporul nu mai poate participa la cântările ei cu tot sufletul, precum participă înainte de a se introduce corurile, nefiind instruit în acele cântări, pecând iutrenia cu frumoasele

ei cântări așezate pe cele opt glasuri și podobii, apoi cu stihirile, troparele, condacele, antifoanele, fiind mai variată, pe cari cântări le cunoaște mare parte și din popor, și participă la cântarea acelor, contribuind astfel foarte mult la dezvoltarea și cultivarea simțului religios și dragostea către biserica strămoșească.

Cât de mult ține poporul nostru și la iutrenie, dovadă că în unele părți din arhidieceză, dar apoi încă în și mai multe părți din diecezele de Arad și Caransebeș, ține iutrenia separat de liturgie, cu începere dela 6 până către 8 oare dimineața, iar pentru a o săvârși cu mai mare pompă, la cântările din strane se perondează câte 10—20 cântăreți din ceata plugarilor, pe cari, la unele cântări mai cunoscute, îi secondează întreg poporul din biserică, în acele părți liturgia începe numai dela 9 sau 10 oare dimineața.

Nu poate stă nici motivul invocat pentru schimbare, că adecă preoții ar prea obosi și n'ar putea și predică, căci aceasta este o aserțiune în directă contradicție cu întreg trecutul bisericii noastre.

De când există biserica, iutrenia s'a ținut totdeauna la timpul său dimineața, înainte de sfânta liturgie; și nu se amintește nici un caz în istorie, că din cauza aceasta preoțimea ar fi fost împiedecată a predică poporului cuvântul lui Dumnezeu. Din contră, cu începere din secolul apostolic s'a predicat mult, și s'a predicat pururea, deoarece predica s'a privit în biserică totdeauna ca o parte întregitoare a cultului public dumnezeesc, și mijlocul cel mai puternic prin care biserica are să urmeze calea arătată de Mântuitorul. Prin predică se propagă și se întărește credința, și prin ea se regulă și îndrumă vieța după preceptele învățăturii creștine. Și predicele cari ni s'au păstrat dela părinții bisericii din veacurile prime ne sunt dovadă vie despre aceasta.

Făcându-se iutrenia la timpul său dimineața, s'a predicat mult și în biserica noastră românească, în butul tuturor greutăților și năcazurilor cu cari a trebuit să lupte în decursul veacurilor. Iar ca dovadă despre aceasta ne servește faptul, că între cele dintâi cărți publicate în limba românească aflăm și cărți de predici, și anume: Cazaniile publicate de diaconul Coresi între anii 1564 și 1581, Cazania publicată de Meletie din Câmpulung, Cazania lui Varlaam al Moldovii, publicate în aceeași vreme, 1642 și 1643, în Ardeal la 1640 se retipărește Cazania dela 1581 a lui Coresi, socotindu-se ca un mare bine și de mare trebuință pentru preoți și popor ș. a. Din aceste cazanii a predicat poporul preoțimea din acel timp și de mai târziu și rând pe rând apareau noue și noue tălcuirii ale Evangeliilor.

Apoi este lucru binecunoscut, că fericitul Șaguna, adânc cunoscător al întregii vieți din biserica ortodoxă din toate timpurile, tot așa de adânc cunoștea și trecutul nostru, și

între multe alte dispoziții bune a poruncit, ca slujbele să se țină în toată curățenia lor, preoțimea să păzească cu sfințenie moștenirea strămoșilor și să îngrijască de învățarea poporului pe toate căile, între cari a înțeles și predica, și pentru ușurarea preoțimii în această muncă însuși a edat colecția sa de predici «Chiriadromionul», pentruca să arete poporului cuvântul lui Dumnezeu și să întregască sublimitatea cultului. Astfel marele Șaguna a înțeles spiritul bisericii și așa a poruncit el preoțimii sale, nici schimbând slujba, nici eliminând predica, ci amândouă împreună, — și cât de bine l-a înțeles preoțimea lui!

Resumăm dar, că de când există biserica noastră, deși iutrenia s'a ținut totdeauna numai dimineața, la vremea ei, s'au ținut regulat și predici în Dumineci, nici sărbători, cetite uneori din Cazaniile vechi, alteori din predicile lui Petru Maior, apoi din Chiriadromionul fericitului Șaguna, a căror cetire ținea și câte o oară, și pe cari poporul le ascultă cu mare dragoste creștinescă; deci motivul invocat în conferența dela Săliște nu este altceva, decât o inchipuire greșită, pentruca dacă predicile lungi din trecut nu obosiau nici pe popor, nici pe preot, atunci cu atât mai puțin i-ar obosi predicile lucrate de însuși preoții, cari ar putea fi mai scurte, ținând 20—25 minute. În biserica noastră predica poate fi și mai scurtă decât în bisericile altor confesiuni, căci pe când de exemplu în biserica protestantă la serviciul divin nu se cește nici Evanghelie, nici Apostol, nici paremii etc., iar în biserica romano-catolică toate se petrec în o limbă moartă, neînțeleasă de popor, și așa preoții lor în predică se ocupă mai ales cu predarea și explicarea Evangheliei și Apostolului zilei, pe atunci în biserica noastră și Evanghelia și Apostolul și întreg cultul divin se săvârșește și se predă în dulce noastră limbă maternă, de toți înțeleasă, de aceea predica la noi poate fi și mai scurtă, întregindu-se, de sine înțeles, și prin celelalte prescise ale serviciului divin.

Fiind vorba de predicile preoților altor confesiuni, trebuie să observăm, că ei nu se mulțimesc numai cu predicarea cuvântului Domnului de pe amvon, ci sămânța aruncată prin predicile lor în via Domnului o mai și cultivă cu mare îngrijire și prin fapte, ba și mai mult, ei atrag la conlucrarea răspândirii învățăturilor spuse de pe amvon și pe poporeniilor lor, constituind pe bărbați în reuniuni confesionale, sub conducerea preotului, pe femei sub conducerea preoteselor, ori a altor femei mai dis-

tinse, pe feciori sub conducerea învățătorilor, pe fete sub conducerea învățătoarelor, cu misiunea, ca cele auzite de pe amvon, acele reuniuni să le pună și în practică și lucrare. Tot atâtea lucruri bune și folositoare, cu cari ar avea a se ocupa tot mai mult și conferințele noastre preoțești și pe cari ar trebui să le facă și preoții noștri, precum li s'a și recomandat prin repetite pastorale arhierestii.

Constatănd acestea Preasfințitul Sinod Episcopesc, în conformitate și deplin acord cu doctrina și așezăminte sfinte noastre biserice, — dispune, îndatorează și așteaptă dela toți slujitorii altarului Domnului, de sus până jos, ca sfintele slujbe să le săvârșească cu toată pietatea și la timpul prescise de biserică, și să se ferescă de orice tendință, care în fața bisericii și a poporului ar putea să lase cea mai mică umbră de alterare sau schimbare în doctrina și practica bisericii. În același timp dispune, îndatorează și așteaptă același Preasfințitul Sinod, ca preoțimea noastră, având în vedere sublima misiune luată asupra prin dumnezeescul dar al preoției și marea răspundere înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, să stăruiască zilnic a se perfecționa în sfintele învățături, și prin predici acomodate trebuințelor poporului și prin o viață și ținută pastorală corectă să promoveze tot mai mult cultura religioasă-morală în popor, și așa să-l ajute la ajungerea posibilului bine vremelnic și a fericirii cei vecinice.

La cari toate mai implorând noi și darul și ajutorul cel puternic al preabunului Dumnezeu, cu binecuvântare arhierescă am rămas

Al vostru

Sibiiu, în 25 Octombrie 1915

de tot binele voitor:

Ioan Mețianu,

Arhiepiscop și Mitropolit.

Războiul.

La frontul răsăritean și la cel dela apus nu s'a întâmplat nimic deosebit. La frontul italian a fost foc de artilerie și atacuri de infanterie pe întreaga linie. Cele mai mari au fost îndreptate în contra capului de pod dela Goriția. Au fost însă respinse toate, cu mari pierderi pentru Italiani. Bombardarea orașului Goriția a fost continuată. Mai multe case au fost incendiate, multe persoane ucise și foarte multe vulnerate. Un aeroplan italian a fost nimicit.

În Sârbia dușmanul e mereu împins spre granițele Muntenegrului și

ale Albaniei. Câmpul mierlei, unde se credea că se va da lupta decisivă, e curățit de tot de Sârbi, dintre cari earăși au ajuns mulți în captivitate. Numărul tuturor prizonierilor sârbi se urcă la 120.000. La Dardanele încă au fost mici ciocniri, terminate cu bun succes pentru Turci. Țarul ar fi telegrafat ministrului-prezident sârbesc Pasic, că peste câteva zile trimite ajutor însemnat Sârbiei.

Dela „Societatea pentru fond de teatru român”

— Dare de seamă asupra averii. —

Onoratul comitet al acestei societăți a discutat de repetiții ori — ultima dată în ședința sa dela 4 Sep. a. c. — cauzele pentru cari societatea nu și-a putut ținea adunarea generală în anii 1914 și 1915. Publicul românesc în genere și fiecare membru al societății deosebi știe foarte bine, sunt sigur, că pedaca principală a fost și este lungul și îngrozitorul războiu al patriei noastre. Amănutele le va afla oriși-cine, la timpul său, din rapoartele oficiale ale societății. Atunci le va discuta și va putea hotărâ fără nici o răstrângere asupra lor.

Este însă în interesul bine înțeles al societății și prin urmare al datorință a organelor ei executivă, ca și până la proxima adunare generală, atât marele public în genere, cât și domnii membri ai societății deosebi, să afle și să cunoască cel puțin datele mai de căpetenie privitoare la averea societății în genere și la sporirea respective scăderea singuraticelor părți constitutive ale acestei averi deosebi.

Datorința de a satisface această justă așteptare mi-se impune în prima linie mie, subsemoatului casier al societății. În următoarele mi-o și îmolinesc. Nu fac însă acest lucru în formă oficială, dar totuși garantez necondiționat exactitatea și corectitatea cifrelor pe cari le prezentez și le subscriu.

I. Averea.

La 30 Iunie 1914 consta întreaga avere a societății din K. 566-974-97, în care se cuprindeau depunerile de bancă în număr de 327-274-97 și efecte, aproape numai acții de ale băncii „Albina”, în valoare de K. 238-700.

La 30 Iunie 1915 consta aceeași avere din 553,637-02 și anume depunerile de bancă făceau K. 351,137-02 iar valoarea de curs a efectelor K. 202-500.

Comparând starea dela 30 Iunie 1914 cu starea dela 30 Iunie 1915 rezultă, că după detragerea tuturor ieșitelor din anul 1914/15 (stipendiile dimoneună cu toate cheltuielile administrative) depunerile, adică averea pozitivă, s'a sporit și în anul acesta cu K. 23-862-05, pe când valoarea de curs a efectelor a scăzut cu K. 36-200 și astfel averea totală a suferit o reducere de K. 13-337-95.

Constatănd faptul, că stocul, adică numărul și valoarea nominală a efectelor nu s'a redus de fel și că a fost și este vorba numai de valoarea de curs a efectelor, și anume la acțiunile „Albina” pe cari le-am luat în inventarul dela 30 Iunie 1915 cu prețul de K. 250, pe când la 30 Iunie 1914 erau luate cu prețul de K. 300 după acție, care preț se poate urca din nou: țin că este de prisos să insist mai de aproape asupra scăderilor provenite din pierderile de curs.

alte locuri. Un Petru Schopol cumpără Psaltirea și Prexul lui Coresi și-si mai procură deunde încă două cărți românești: Rugăciunile Maicii Domnului, și chipul cum trebuie să se poarte cirea de Domnii mari; ba poartă socoteli în românește, face și-i scrie în aceeași limbă un „catastih de cisle”, adică de venit ale visteriei, face tot astfel însemnarea averii adunate pentru mănăstirea Galata, părăsind Moldova în românește își redactează însemnările „în pribegia fără întors”, și chiar testamentul, cel dintâi testament românesc. În surghiunul primește din țară epistole în aceeași limbă. De sus stăpânirea limbii pe nesimțite coboară. De nevoie se fac unele documente pe limba poporului, sau a „țării”, cum avea să se scrie cu mândrie mai târziu, dar scriitorii nu le iscălesc, căci asemenea lucru, — după concepțiile lumii de atunci, — nu era spre lauda lor. Judecata, cu deosebire fasiunile marturilor, trebuie să le primească în românește, căci mărturisește „cu umilinta și fără voie” pe românește și părăsindu-l din Targu Jiu. Se dăsmorțește și biserică; egumenul Efimie din Bistrița olteană se încumetă și-i scrie în limba sa un zăpis; iar un Surevean, care dăruște un Țigan episcopului Agoston din Roman, la 1597 crede, că nu trebuie să se mai îndrepte la un om cu învățatură ca să-i scrie, atunci când însuși e în stare să arate în românește ce a hotărât.

II. Venitele.

Ca interese după depunerile de bancă s'au încasat în anul administrativ 1914/15 K. 20,067-55. Cu K. 1-156-56 mai mult ca în anul precedent.

Ca dividendă după efecte și acții s'au încasat în 1914/15 K. 9295-26. Cu K. 3053 mai puțin ca în anul premergător. În pierderea de K. 3053, suferită sub acest titlu, se cuprind K. 2952, cari provin din reducerea dividendei de pe a. 1914, cu câte 4 cor. la bucată față de dividendă anului 1913, două cele 738 acții „Albina” donate de illustra familie Moesory și tomulte prin emisiunile ulterioare. Dividenda de pe a. 1913 după aceste acții încă a fost redusă cu câte alte 4 cor. față de dividendă anului 1912.

Ca taxa anuale au intrat, dela toate sociurile de membri ai societății, în anul administrativ 1914/15 numai K. 1270. Pentru anul 1911/12 au fost proiectate aceste taxe cu K. 10-000 și au intrat K. 9-168-36, pe 1912/13 s'au proiectat K. 10-000 și au intrat K. 4-385-50 pe 1913/14 s'au proiectat K. 7-000 și au intrat K. 4-304.

Față de rapida și foarte îngrijitoarea scădere a taxelor anuale, scădere inadins evidentată în cifrele de mai sus, și avea multe de zis Alina însă, că ori și cât de mult și ori de individual să vorbesc: totuși timpurile grele pe cari le trăim nu sunt de fel potrivite pentru o discuție temeinică și folositoare. Din aceasta cauză, pe care o înțeleg origicine și sunt sigur, nu o poate contesta nime, mă mărginesc și în aceasta privință numai la câteva indicații.

Scăderea rapidă a taxelor anuale coincide cu inactivarea comitetelor filiale ale societății și n'a putut fi oprită în căderea ei bruscă nici de cei doi funcționari salarizati ai societății (domni: Aurel P. Bănuț și Dr. H. P. Petrescu), cari se află în anii 1912/13 și 1913/14 în serviciul societății și cărora aceasta le-a plătit, în acești doi ani salare de aproape K. 12-000! Dela Iulie respective Noembrie 1914 încoace nu mai primesc numiții funcționari dela societate nici un fel de plată.

Adunarea generală, ținută în Noembrie 1913 la Caransebeș, a premenit și ales șeful actualului comitet și pe funcționarii societății, încăt statorirea unui nou plan de acțiune, care a fost și este cea mai mare și mai grea problemă a societății, a fost pusă din nou și în întreg me la ordinea zilei. Noul plan nu s'a putut și încă nu se poate face, dar în schimb a făcut imposibile: reorganizarea serviciului de casă, angajarea unui funcționar st bil și salarizat — două treburi de cea mai urgentă necesitate, — și peste tot a creat o situație abia suportabilă.

În Iunie și Iulie 1914 am expediat în plie recomandat și în termenii cei mai categorici și mi-i energici adm s'bil vre-o 600 de somatru subscrișe de d-i președinte Dr. Alexandru Vaida-Voerod și de mine, pentruca să încasseze taxe și rate restante și curente, în suma de vre-o 20-000, dar s'au încasat — cum am arătat mai sus, — abia K. 1270.

În Iulie 1914 a izbucnit înfricoșatul război, care băntue încă și azi și care a deteriorat în măsură și mai mare starea și de altfel foarte gravă.

De încheiere țin să fac două observații.

Aprecieze origicine cum va vrea și cum îl va tăa capul datele comunicate și indicațiile facute de mine aici. E-i mă rog însă, ca să nu caute și să nu vadă în ele

FOIȘOARA.

Insemnătatea cărților bisericești

din primele trei veacuri ale literaturii românești.

— Conf. rență. —

(Urmare.)

De Gh. Maior.

Vechile manuscrite au dat dreptul la viața limbii românești și au făcut să treasă înima cârtiva în ritmul sfânt al mândriei naționale, deșteptate prin sunetul vorbelor românești. Dar mișcarea produsă de ele, din cauza decoperirii anevoioase, era aproape să se înecă, dacă în același timp Dumnezeu n'ar fi trimis gândul nou aceluși Gutenberg și nu ar fi torrat curaj în inima lui Luther, iar pentru Români, ca să-i răzbreze în curăția religioasă strămoșească, n'ar fi luminat mîntea largă a aceluși Melchisedec român, care nu știm deunde a venit și urde a dispărut, a aceluși diacon, care a smuls din mîna sorți făclia aprinsă în Maramureș, împrăștiind cu ea întunecul ce ascundea drumul viitorului. Priviți bine înainte, deslușiți prin multime, și chiar în fruntea mișcării noastre culturale veți vedea această față bisericească purtând lumina, care strălucеște tot mai bogat peste urmași. O clipă ch'ama cu teacul îngrijit de el la o tainică sfîșuire națională, la o viață literară comună atâtea suflete, câte

și puteau înțelege. Din sforțările lui s'a închegat baza a ceea ce mai târziu aveam să numim limbă literară, comoara cea mai aleasă a oricărui neam. Lăsăm la o parte ce e secundar, anume, că pune începutul adevărat literaturii noastre religioase, deși cu traduceri, făcând să răsară lângă textul sfânt o mlađiță nouă: explicarea lui, care la rândul său avea să rodească însuși; tot așa nu smintesc nici ch stia ortografiei, care cu el se pune pe tapet, nici faptul, că produce concurență (Lorit din Alba-Iulia), primul corb alb al progresului; nici împrurarea, că se ivește primul indiciu despre presupusul unei origini strălucite a neamului nostru, nici faptul, că se dă semnul, că chiar cărțile de serviciu ar trebui prefăcute în limba noastră, și nici chiar, că se face începutul unei literaturi teologice; ne oprim numai asupra actului, că provoacă lupta pentru triumful limbii neamului pe toate terenele.

Cărțile lui sigur au trecut hotarele, prin mijlocul mănăstirilor mărginașe, în principate, unde limba noastră era mai amenințată să fie înecată în marea cultură slavonă. Fraza viciaie, românească a Ardeleanului, a iobăgului ardelen, prin mișcarea lui Coresi bate la poartă domnănească mai întâiu. Biserica n'avea loc de popas și odihnă pentru o nemernică și păcătoasă. Și glasul se aude, poarta se deschide cu grijă. Dar tot atunci cepăă intrare și în

lata marea însemnătate a activității neînsemnatului diacon, a unui „om fără nici un merit”, cum s'a exprimat odată un bărbat de-al nostru. Cine nu s'a coborât să înțeleagă pe acest Melchisedec, numai așa se poate exprima. Iată ce face să decadă mai mult cultura slavonă la noi.

Au ajuns la anul 1600, fericitul an care a văzut întreg neamul nostru sub puterea unui braț român, un simbol al mișcării și tendințelor sufletesti ale veacului, pe care-l deschidea, și al tuturor veacurilor: ce aveau să ve. Insuși domnul Mihai, care știa limbi mai culte, face însemnări în românește, — în limbă stângace pentru el, — Coresi îi vorbește și lui. Poartă corepondenta secretă cu solii lui, dă și-i scrie, ca și Buzestii, în această limbă, povestirea vitejilor săvârșite. Ba urmează apoi un Radu Șerban care scrie al doilea testament în limba neamului pe care l-a stăpânit. Lui aveau să-i trimită boierii muntei o scrisoare, care, „prin dulozia și puterea de care e întipărită, se cuvine a fi pomenită printre cele mai frumoase pagini ce s'au scris românește” (Larga). Incep inscripțiile românești pe morminte, ca și pe piatra, care a pzițit cranul eroului dela Șelimboc și Călgăreni. În aceeași limbă își începe Mexilie cronograful său, un nou mugurel al scrisului nostru.

(Va urma.)

nici vre-o scuză în favoarea mea și nici vre-o scuză ori critică la adresa altora, pentru că eu l'am avut-o în vedere și n'am făcut-o nici pe una nici pe cealaltă.

Să ia spre știre și orientare toți membrii societății și toți oamenii de bine, că încât este și poate fi actuală chestia noastră teatrală și în timpurile pe cari le trăim acum, timpuri cari își au propriile lor teatre, cu drame și tragedii îngrozitoare, și încât enormele greutăți de tot felul au permis și permit: s'a făcut și se face extremul posibil nu numai pentru păstrarea, ci și pentru sporirea averii societății.

Brașov, în 23 Nov. 1915.

Dr. Nicolae Vecerdea
cassierul societății.

NOUȚĂȚI.

Eroii Sibienilor. În Mitrovița trupele noastre au pus mâna pe 10 000 prizonieri, 6 mortiere, 12 tunuri, șase locomotive și 130 vagoane, pe cari Sârbii nu le-au putut lua cu ei. Prada aceasta imensă, cea mai mare în campania purtată contra Sârbilor, este a se mulțumi eroismului unui singur batalion din regimentul 31 de infanterie, al regimentului nostru de casă, compus în mare majoritate din Români, care fără a aștepta ordinul mai înalt, a intrat în oraș din propria hotărâre a comandantului și a pus mâna pe toate cele înșirate, înainte de a le putea Sârbii nimici, ori lua cu ei. Trăiască eroii noștri!

Întru memoria Mariei Tereziei. În biserica romano-catolică a universității din Budapesta se ține astăzi, Luni, 29 Noembrie n. la orele 10, un solemn serviciu divin, întru pomenirea fericelei împărătese și regine *Maria Terezia*, care a reînălțat universitatea budapesteană.

Recipierea religiei mohamedane. Atât Anglia, cât și Franța, mai tâziu și Germania, au recunoscut libertatea religiei mohamedane și au introdus-o în articole de lege. În Ungaria, până acum, religia aceasta nu se număra între cele recepte. Guvernul ungar, luând în considerare și viteja cu care se luptă boșniecii noștri mohamedani precum și turcii aliați cu noi, — a hotărât să înainteze parlamentului, în sesiunea ce se deschide mâine Marți, un proiect de lege despre organizarea situației de drept a islamului în Ungaria. Organizarea proiectată recunoaște libertatea mohamedanismului, după normele existente în Austria, în Bosnia și în Hertegovina.

Sinod episcopesc în Carloviț. Sinodul episcopesc al bisericii gr.-or. sârbești dela Carloviț s'a întrunit în sesiune de toamnă, sub prezidenția episcopului *Nicolici*. Participa la sinod toți episcopii sârbi din Ungaria, afară de episcopul dela Neoplanta, *Sevici*, care e bolnav.

Concerte. Vineri, în 3 Decembrie nou, va da pianista *Selma Honigberger* un concert în sala dela Unicum. Venitul curat e destinat pe seama văduvelor și a orfanilor rămași în urma celor căzuți pe câmpul de război de pe teritoriul orașului Sibiu. Începutul la orele 8 seara. Vineri, în 10 Decembrie nou apo, mai multe puștii artistice din loc vor da o serată musicală, tot la Unicum, în scopul, ca venitul curat să fie dat pe jumătate Crucii Roșii și pe jumătate pentru procurarea de daruri de Crăciun pe seama soldaților din spitalele din Sibiu. Vor coopera: doamna *Ana Voileanu*, pianistă, doamna *Hedwig Schuster*, vocalistă, domnul *Samuil Biemel* (viola) și domnul *Anton Vana* (celo). Bilete se pot prenota în librăria *Mayer* din piața mare.

Parășiți. Miniștrii guvernului sârbesc anunță, că se află în orașul albanez *Scutari*. Consulul Angliei, consulul Rusiei au părăsit guvernul Sârbiei și s'au dus la Monastir, unde se vor întâlni cu reprezentanții Franței și Italiei: împărțita înțelegere nu mai are reprezentanții pe teritoriul Sârbiei.

Doză milioane de ostași. Comandamentul armatei otomane, în urma transporturilor de armă și munițiuni, se găsește în situația de a putea trimite la front un număr considerabil de trupe, care au fost instruite cu îngrăjire și cu temei. Armata turcilor s'ajunge astfel la numărul de două milioane de ostași, după cum puse în vedere ministrul de război, *Enver pașa*, într'una din ședințele parlamentului din Constantinopol.

Zonă neutrală. O comisiune grecească și bulgară este încredințată să fixeze teritoriul neutral între Grecia și Bulgaria.

Fierbere în Caucaz. O persoană sosită în Suedia, venind de la *Tiflis*, spune că fierberea în Caucaz crește zilnic, de când marele duce *Nicolae Nicolaevici* a devenit locotinentul acestei provincii. Poporul este foarte agitat din cauza lipsei mari de alimente. În *Tiflis* s'au scumpit enorm toate lucrurile. Tifosul începe a se cerea multe jafte. Denunțările rușilor împotriva negustorilor armeni produc mult sânge rău; ear arestările, făcute la porunca marelui duce, înveneză și mai mult situația.

Serviciile divine să fie supravegiate. Gazeta pariziană *Lanterne* cere guvernului francez să trimită la serviciile divine în fiecare Duminecă, în toate bisericile Franței, *organe de supraveghiere*; de oare predicile preoților conțin agitare tot mai înverdată în contra principiilor republicane. Propunerea aceasta, zice *Action Française*, înseamnă începutul războiului civil.

Jubileul reginei Wilhelmina din Olanda. Regina Olandei și-a serbat în 23 Noembrie jubileul de 25 ani ai domniei. Fica regelui *Wilhelm III* din dinastia *Orania-Nassau*, a urcat tronul după moartea părintelui său, în 27 Noembrie 1890, și sub tutoratul mamei sale până la 31 August 1898. Regina *Wilhelmina* este de 35 de ani, e măritată din 1911 cu ducele *Enric* din *Mecklenburg*, care poartă titlul de prinț al Olandei. Are o fetiță de șase ani, principesa *Iuliana*.

Rușii au ieșit din Riga. Ziare rusești anunță, că orașul Riga este cu totul părăsit de ruși. Întreg materialul din oraș este transportat împreună cu instalările fabricelor. Valoarea obiectelor duse este de peste un miliard de coroane.

Calendarul Asociațiunii pe anul 1916 a ieșit de sub tipar și se află de vânzare la Biroul Asociațiunii (Sibiu—Nagy zeben, strada Șaguna Nr. 6), precum și la toate librăriile românești din țară, cu prețul de 40 fl. plus porto postal. Cei ce vor procura 10 ex. vor primi un rabat de 10%; la 50 ex. 15% și la 100 ex. 20%. „*Biroul Asociațiunii*”.

Avis dlor învățători. Ediția VIII a părții a doua a cursului meu de limba maghară s'a epuizat. Ediția a IX amplificată, fiind deja culeasă, se va tipări și pune în circulație îndată ce va sosi aprobarea mai înaltă, care nu poate întârzia mult. Până atunci puțină indulgență. Caransebeș 22 Noembrie 1915. *Iuliu Vuia*.

Mitrovița și Pristina. Ultimele orașele pierdute de sârbi, *Mitrovița* și *Pristina*, se află în ținutul roditor *Cosovopole* sau *Câmpul Mierlei*. O mică localitate a ținutului este *Mitrovița*, cu 4 mii de locuitori, cu străzi strâmte și casele fără fere tri spre stradă. Are numeroase minarete. Argintari și ferari își vând marfa în prăvălii deschise. Alt fel, *Mitrovița* pare că doarme și visează de mărirea trecută. — Cevaș mai de seamă este orașul *Pristina*, cu 15 mii de turci greci, bulgari și sârbi. Mecete și minarete ca la *Mitrovița*, vreo trei biserici bulgare și sârbești. Poartă toamna negot de bucate încolo și aici e liniște orientală.

Patronarea orfanilor războiului. În legătură cu instituția patronajului, seannul orfan din comitatul *Timișoarei* s'a adresat către preoțimea de acolo cu rugarea: să primească asupra sa patronarea micșorilor ostașilor plecați în război, precum și a văduvelor și orfanilor rămași după aceștia. Preoții sânt mai ales chemați să se intereseze de afacerile micșor orfani, să le apere bunurile materiale, intelectuale și morale, să nu fie pigriți, să n'ajungă pe căi răfăcte, ci să înainteze pe cărarea ce le asigură viitorul. Corpul preoțesc din numărul comitat a luat asupra sa cu mare încredințare problema patronajului. Acțiunea promite rezultatele cele mai salutare.

Glas din America. E g'ezii au să devină cu vremea odicș chiar și la americani. *Morningpost*, ziur din Londra, scrie: Din *Washington* ni se anunță, că deputatul *Mann*, conducătorul opoziției, va rosti un discurs împotriva Argției îndată după întrunirea congresului. Americii a declarat deputatul, îi merge bine; dar i-ar merge și mai bine, dacă ar purta comerț cu cine i place și unde i place. Comerțul american atarnă astăzi dela vointa Angliei. Ministerul american este guvernat din Londra. Dacă America espiră în adevăr la bună stare, are să spună Angliei: Să renunțe la un comerț universal, care depinde dela bunul plac al flotei e' g'eze,

Numele vechi trebuie respectate. Autoritățile de acum din Polonia rusească au dat poruncă zilele acestea, ca orașul *Novo-Gheorghievsk* să-și poarte earăș vechiul nume polon: *Modlin*.

Rezervați. Fostul consul rusesc la Sofia, *Savinski*, a stat câteva zile în București. I s'a acordat o audiență la regele *Ferdinand* și la regina *Maria*, a făcut vizită și prim-ministrului *Brătianu*; dar cătră s'ederenții s'au jăluit, că pretutindenea a fost întâmpinat cu deosebită rezervă.

Sfârșitul lui Pribicevici. Soldații sârbi, ajunși în captivitate bulgară, au servit — unii dintr'înșii — în regimentul subcolonelului *Milan Pribicevici*, unul din autorii morali ai asasinatului dela *Sarajevo*. Un subofiter d'aceștia supne următoarele: Comandantul regimentului nostru era *Pribicevici*. Lărgă lastrebeș am avut o ciocnire cu germanii. A trebuit să ne retragem la *Mramor* și să mergem spre *Morava*, ca să zădărnim trecerea bulgarilor. Regimentul era cu totul stors de puteri. Subofiterii ziceau soldaților: „Sântem pierduți: *Pribicevici* este unul din pricinătorii de căpetenie ai nenorocirii sârbești. *Pribicevici*, care a venit din Austria, este trădător și ne duce cu voia la moarte sigură”. Cătră seară s'au dus peste treizeci de soldați la casa, unde sta *Pribicevici*. Subcolonelul s'a ivit la fereastră; atunci revoltanții au dat osală, după care și-au aruncat armele și s'au împraștiat. Este interesant, că s'au prezentat câteva sute de soldați, afirmând fiecare, în nădejdea laudei, că el a omorât pe *Pribicevici*.

Bioscopul Apollo. Luni și Marți în 29 și 30 Noembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Prăsirea vitelor în *Brazilia*, după natură *Adoratorii Clarei*, umoristic. Mortul care fură, dr. m. Tommy vrea să devină *Cowboy*, comedie. Jucătorul, dramă socială, și senzatională în 3 acte. În rolul principal: *Erna Morena*.

Teatru.

(x) În anul ce vine, 1916, se implinesc o sută de ani, de când *Franz Grillparzer* a făcut prima încercare de-a se prezenta publicului cu o piesă dramatică, și anume cu *Străbuna* (*Ahnfrau*), jucată mai întâi la 1816. După șase ani, în 1822, a venit la rând *Medeea*.

Aceste două drame, însoțite de *Sapho* și *Hero și Leandro* (sau alte *Mării* și ale iubirii valuri), se susțin an de an pe afișele teatrelor nemțești. Le avem și noi traduse unele în versuri ușor curgătoare românești (*Hero și Leandro* sau *Valurile mării* și ale amorului, traducere de *Haralamb G. Lecca*).

Bătrânul poet *Grillparzer*, răpusat în 1872, în etate de 82 ani, a avut dese prilejuri să se delecteze la reprezentațiile îngrijite ale dramelor sale în teatrul *Burgului*. Dacă mai trăia câțiva ani, s'ar fi bucurat îngreșit să poată aplauda pe marea noastră artistă *Agata Bărescu* în figura tinerei și credincioasei *Hero* din vechia legendă grecească.

Medeea jucată în teatrul nostru Sămbătă, în 27 l. c., își are eroii asemenea din legendele și tradițiile anticității grecești; dar conflictele dramatice, în această tragedie, sânt mai adânci și mai întemeiate: întâmplările dintr'înșua nu se pot sfârși, decât cu sfidutoarea catastrofă.

O *Medee* ideală a creiat dșoară *Ida Günther* ca vrtj'oare adusă din orientul misterios și sălbatic în Corintul bogat, cult și stricat. Artistă a primit ovații meritate.

Iason, viteazul și nestatornicul conducător argonaut, care în curând uită că numai ajutor de farmecăle *Medeei* a izbutit să răpească lăna de aur din *Colha* azietică, în interpretarea d'ui *Fürst* lasă prea mult de dorit. Jocul său e rece și n'are unitate necesară; treceșea sa bruscă dela tonul realist la tonul declamatoric, sau invers dela cel declamatoric la accente realiste, este adeseori supărătoare.

Dșoara *Kandl*, ca blândă și nevinovată *Creusa*, dl *Nelson*, ca rege în *Corint* și tatăl iubitor al *Creusei*, au fost neexceptionabili.

Aseară, Duminecă, s'a jucat a doua oară opera lui *Oscar Straus* *Imprejurul iubirii*, care nici ea l'bet, nici ca muzică nu este mai bună, dar nici mai slabă, decât surorile sale de a-eeș p'ânură. Înainte de a ajunge la Sibiu, noua operetă a trecut pe la teatrele din *Vienna*, *București* și alte mari orașe, unde a secerat succese, care ar putea fi invidiate de numeroase piese de valoare artistică. De sine înțelese, că și în teatrul Sibiuului *Imprejurul iubirii* face serie...

Luni, în 29 Noembrie: *Dinsătoarea spaniolă*, farsă în 3 acte.

Marți, în 30 Noembrie: *Imprejurul iubirii*, a treia oară.

O rugare.

Deodată cu darea de seamă, pe care o fac azi la alt loc, mai am și o rugare.

Plec dela faptul incontestabil, că oricâte și oricari ar fi părerile și obiecțiunile față de îndreptățirea, servirea și actualitatea scopurilor urmărite de „Societatea pentru fond de teatru român”: ele totuși nu desleagă nici organele executivă ale societății de îndatorirea de a păstra, a administra și după putință de a-i și spori averea și nu scutesc nici pe singuraticii ei membri de datorința, luată de bună voie asupra lor, de a-și achita regulat taxele și ratele curente și îndeosebi de a-și achita fără amânare pe cele — restante.

De altă parte am în vedere și țin seamă de experiența, că somațiile adresate singuraticilor membri prin poștă, chiar și cele trimise în plc recomandat, au fost aproape toate zadarnice și că considerabilele cheltuieli împreunate cu expediția somațiilor și apoi cu a chitanțelor pentru taxele și ratele plătite — fără să mai luăm în considerare și felul în care se face și se poate face azi corespondența nerecomandată prin poștă, — pot fi, cu o minimală bunăvoință, foarte ușor evitate și economizate pe seama societății.

În baza acestor premise de o evidență incontestabilă:

Rog pe această cale cu tot respectul și cu toată stăruința pe toți onorabili membri fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai societății noastre în genere și pe fiecare îndeosebi, ca liand în binevoitoare considerare multele și grelele pedeci de tot felul, inevitabile în timpurile pe cari le trăim, să nu mai aștepte deocamdată nici un fel de somație specială, ci să grăbească a-și plăti fără amânare, prin asemnata poștală (*posta utalvány*, toate taxele și ratele anuale restante, precum și pe cele curente, iar în loc de orișice altă chitanță să păstreze și să se mulțumească cu recipisa poștală, care este un document public și probează plata în mod neexceptionabil.

Banii să se trimită direct și exclusiv la adresa băncii „Albina, firma Brașov” scriind pe cuponul asemnatei cuvenita indicație asupra destinației lor.

Brașov în 23 Nov. 1915.

Fr. Nicolae Vecerdea
cassierul „Societății pentru fond de teatru român”.

Note și impresii.

Urmarea pedepsei. Lăptăreasa (dupșee a trebuit să plătească 50 coroane pedeapsă pentru falsificare de alimente): — „De astăzi încolo am să subțiez laptele, numai ca să-mi reparez paguba de 50 coroane... Pe urmă, n'am să mai torn apă — așa multă.”

Desnodământul se apropie. Se povestesc amănunte îngrozitoare despre starea deplorabilă a populației refugiate din *Sarbia* și des re lipsele armatei sârbești, cătră rra poartă arma în mână. O pâne se plătește astăzi, în țara nefericită, cu 30 de franci. Vitele, în lipsa de nutreț, se prăpădesc și cadavrele lor zac în margine de drum. Răniții, ofițeri și soldați, n'au nici medic, nici leacuri. Toți sânt înverșunați împotriva antantei, care i-a lăsat în baltă.

E mare nemulțumirea și la soldații respinși și căzuți prizonieri pe *Câmpul Mierlei* sau vechiul *Cosovopole*, locu istoric, unde înainte cu 5 veacuri s'a prăbușit puterea țarilor sârbi *Lazar* și *Dusan*, și unde a umblat ilustrul general *Ioan Huniade*, român de naștere.

Orbii sânt conducătorii! Lucru ciudat se petrece în Londra, Străzile capitalei stau în complet întineric nu numai de frica *zeppelinelor*, ci și în urma negreii groase de Noembrie, — specialitatea Londrei. În lipsa aceasta de lumină, cui oare se încredințează rolul de călăuz în drumurile neșigure? Oamenilor obișnuți să umble în întineric: orbilor. Bieții nenorociți, pentru cari soarele se ivește zadarnic, un unele simțuri — al auzului și al pipăitului — atât de perfecționate, încât sânt în stare să se ferească de pericole chiar și în străzile unde este mai mare circulația trăsurilor și a trecătorilor.

Ce nu face războiul de astăzi! Eată cei lipsiți total de lumină conducând de mână pe cei cu vederea normă!

Nu cumva orbii Londrei reprezintă politica actuală engleză, care nu mai știe să umble, decât pe d'buite?

Concurs.

Devinind vacant postul de învățător dela școala confesională gr. or. română din Orăștioara de jos, protopresbiteratul Orăștiei în urma pensionării fostului învățător, prin această se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de învățător sunt: salariul fundamental de 1200 coroane anual, și anume: 400 coroane dela comuna bisericească, iară restul precum și adausele personale din ajutorul dela stat, cvartir și grădina în natură.

Doritori de a ocupa acest post de învățător să-și subștearnă rugărilor concursuale cu documentele recerute oficiului protopresbiteral din Orăștie, totodată este dator a forma un cor pentru a cânta răspunsurile liturgiei în biserică, având a se prezenta înainte de alegere la biserică din Orăștioara de jos în vreo Duminecă sau sârbătoare spre a cânta și a se face cunoscut cu poporul.

Orăștioara de jos, 18/31 Octombrie 1915.

Aurel Baciu
președ. comit. par.

În conțelegere cu oficiul protopopesic gr. or. română din Orăștie.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Ca practicant

se primește un tinăr din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase medii, precum și un

Comis

(specialist în manufactură se preferă) la Firma

Ioan Comșa & fiu
Seliște (Szelistye).

(207) 1-3

Cafea ieftină de Crăciun!

Firma noastră de import F. A. Degan în Fiume (Postafiock nr. 163.) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. Scrieți românește!

- Nr. 1 Cafea Santos, aleasă și frumoasă 1 kgr. 4-80 cor.
- „ 10 „ Cuba fină, frumoasă 1 kgr. 5 00 „
- „ 14 „ Cuba cea mai fină 1 kgr. 5 40 „
- „ 15 „ Cuba mărgele aleasă 1 kgr. 5 40 „
- „ 16 „ Cuba specialitate 1 kgr. 5 80 „
- „ 24 „ Ceylon fină 1 kgr. 5 60 „
- „ 21 „ Lava aurie 1 kgr. 5 40 „
- „ 106 „ „Victoria“ cea mai fină mixtură 1 kgr. 5 80 „

1 kgr. Tea fină 15-20 cor.

5 kgr. se trimite cu poșta Hancock și vămuit prin rambursă. (204) 3-10

Vești din Olanda spun că se va urca prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Provedeți-vă la timp pentru Crăciun, căci și așa ajunge cu întârziere.

Rugăm preoțimea noastră se recomende această firmă cu ori și ce ocaziune chiar și între străini, căci numai așa o putem scoate cu bine din criza de răboiu.

la Librăria arhidiecezană în Sibiu

se află de vânzare:

Câteva constatări dureroase

și încă ceva cu prilejul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncoveanu** 15 August 1714 — 15 August 1914, de

Nicolae Borzea de Vist,
protopop ortodox român, al tractului protopresbiteral Făgăraș, 1914.

Prețul 70 fileri. + porto 10 fileri.

Panihidă și dedicația

rostită cu privilegiul aniversării de 200 de ani dela moartea lui **Constantin Brâncoveanu** Anul morții: 15 August 1714. Anul aniversării: 15 August 1914.

De un parohian.

Făgăraș, 1914

Prețul 30 fileri. + porto 5 fileri

Cătră Onorații mei mușterii!

Am onoare a vă încunoștiința că ofer tot felul de

bomboane și ciocolăzi

de calitățile cele mai fine, vânzare în mare și mic, mai departe ofer **Victoria Tei** de calitate bună, pachete dela 6 fil. în sus. Anunț totodată că am primit

un vagon de spirt de oțet și esență de oțet.

Cu distinsă stimă:

Hermann Herman,
Sibiu, Piața mică Nr. 29.

(205) 2-3

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preaînălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religie gr-or. din Ungaria și Transilvania, cavalier al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, cu copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **12 cor.** R-vanzătorilor se dă rabat **20%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

- I.**
- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Învierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Învierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Nașterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Nașterea sfântului Ioan Botezător
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ana
- Aflarea capului sf Ioan Botezător

S. IERARH NIPHEAL

- II.**
- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf Vasilie

- III.**
- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumtru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Arhanghelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

S. Ioan Botezătorul

- IV.**
- Arhanghelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

	Grupa I					Grupa II					Grupa III					și Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-—	40-60	51-80	70-—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-—	34-60	42-—	56-—	70-—	cor. foarte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56-—	72-50	23-10	27-30	40-60	49-—	65-80	20-30	23-80	35-—	43-40	60-20	18-20	21-—	30-80	39-20	56-—	„ fine.
simple . . .	14-—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14-—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișicare fel de materii și de orișicare culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile